

Solstein: Det foreliggende Lovforslag er Resultatet af en Samarbejdelse af et eller flere lignende Arbejder, der i den 17de Session var forelagt Rigsdagen og da blev behandlet i Landstinget. Der er i alt Væsentligt taget Hensyn til de Bemærkninger, som ere fremsatte af det dengang i Landstinget nedsatte Udvalg, og de enkelte Afvigelser derfra, som her findes, ere af den Art, at de maae ansees for forklarlige, naar man tager Hensyn til, at de dengang vare fremsatte af en Minoritet. Der er navnlig een Afvigelse, som har nogen Betydning og da navnlig i den Retning, en æret Taler fra Fyen (C. Petersen) antydede; jeg skal senere komme til at behandle dette Spørgsmaal. At Ministeriet efter Forslag af Amtsraadene, høert for sin Kred, bestemmer, hvilke Veie der skal henregnes til Landeveienes Klasse, forekommer mig at være ganske naturligt, og det er kun en Ordning, som hidtil stod mindre klart, der herved er bragt i en passende og rigtig Form. — Dernæst komme vi i samme Paragraph til et Punkt, som har været anseet for meget misligt og betænkelig; det er Overtagelsen af Gaderne i de mindre Kjøbstæder. Dette Punkt falder vel ikke umiddelbart sammen med et tilsvarende i det Lovforslag, som efter dette foreligger til Behandling idag, men det er dog af lignende Natur, og det er egentlig dette Punkt, som, da Veisagen forelaa til Amtraadenes Erklæring, har vakt den største Betænkelighed hos disse, idet man har frygtet for, at der derved skulde paabyrdes dem en meget bethdelig og navnlig extraordinair Udgift. At det fremtidige Vedligeholdelsesarbejde fordeles paa den Maade, som i § 3 er antydet, kan jeg ikke nægte, at jeg anseer for en ligefrem Følge af den hele Sags Ordning, men derimod forekommer det mig, at det vilde være hensigtsmæssigt, om der ved Overgangen blev truffet en særlig Bestemmelse, som ikke her er antydet. I mange af Kjøbstæderne, gennem hvilke der gaaer, ikke Hovedlandeveie, men mindre Landeveie, ere Gaderne ofte i en saa slet Forsatning, at der ved deres Over-

tagelse og første — ikke Vedligeholdelse, men — fuldstændig Grundforbedring, vil forandriges overordentlig store Udgifter, og det kunde dog altsaa være rimeligt, at der ved denne Leilighed toges et billigt Hensyn til Bidragene fra de forskjellige Kasser, nemlig fra Kjøbstæderne og fra Landet, som komme til at tilskyde i den Henseende. Jeg troer, det vil være umuligt her strax paa Stedet at fremsætte noget aldeles Bestemt i den Retning, men det vil vistnok være rigtigt, at det Udvalg, der formentlig vil komme til at behandle dette Lovforslag, nærmere tager dette Punkt under Overveielse og, efter de locale Oplysninger, som jeg antager ville kunne tilveiebringes, idetmindste som en Veiledning i denne Henseende, søger en Norm, hvorefter slike Uregelmæssigheder kunne hæves. — I § 5 er der en Bestemmelse, som den høitagtede Indenrigsminister allerede har berørt, nemlig den om Afgjørelsen ved Domstolene af det Spørgsmaal, om en Veie er offentlig eller privat. Denne Bestemmelse forekommer mig, idetmindste saaledes som den præsenterer sig for mig, at være noget mislig, men det kan være, at jeg ikke i den Henseende seer tydeligt og klart nok. Læse vi videre i Paragraphen, see vi, at det skal bekjendtgjøres offentlig, hvilke Veie et Sogn saaledes paatænker at aflægge, og Sagen bliver da at afgjøre ved Domstolene, naar der skeer Indsigelse derimod; men dette er kun Noget, som er givet for Fremtiden, hvorefter der er et andet Spørgsmaal, om hvilket der meget ofte reiser sig Dvæstion. Det er ikke om en saadan senere Ordning, men om den for Diebliffet tilstøbeværende Ordning, at der ikke sjældent opstaaer Tvist mellem Sognebeboerne og Sogneforstanderskabet; naar man har siddet i Sogneforstanderskaber og Amtsraad, saa vil man have erfaret, at det Tilfælde jævnlig foreligger, at et Sogneforstanderskab har antaget, at en Veie skulde være offentlig, men at der er indkommet Protest fra næsten alle Sognebeboerne derimod. Det kan ligeledes være Tilfældet, at en saadan Bestemmelse, der er tagen af et Sogneforstanderskab,